



کلیه معاونین محترم بهداشتی دانشگاه ها/دانشکده ها علوم پزشکی کشور
موضوع: دستورالعمل شماره ۱ سلامت جمعیت
باسلام و احترام

با عنایت به سیاست های جمعیتی کشور در سالهای گذشته و پیشی گرفتن شتابان از برنامه اول توسعه در این حوزه و عدم رصد شرایط در سالهای بعد و روند سریع کاهش رشد جمعیت طی سالهای اخیر و با توجه به نتایج علمی بدست آمده طی مطالعات ده سال گذشته در رابطه با نرخ باروری کل ($TFR = 1/7$) و همچنین با عنایت به منویات و رهنمودهای عالمانه مقام معظم رهبری در ارتباط با سیاست های جدید جمعیتی کشور، بازنگری در سیاست های سلامت جمعیت توسط وزارت متبوع در دستورکار قرار گرفته و ضمن اتخاذ تدابیر علمی و عملی توسط این معاونت و تشکیل جلسات متعدد با صاحب نظران، اساتید دانشگاه، جمعیت شناسان و جمعی از معاونین محترم بهداشتی سراسر کشور، دستورالعمل شماره یک مربوطه به شرح ذیل تنظیم و ابلاغ میگردد:

- اطلاع رسانی و جلب مشارکت همه جانبه سیاست گذاران اعم از اعضاء محترم کارگروه سلامت و امنیت غذایی استان، نمایندگان محترم استان در مجلس شورای اسلامی، مسئولین صدا و سیما، استانی، دانشگاهیان و اعضاء محترم هیئت علمی، همکاران محترم حوزه بهداشتی-درمانی دانشگاه و کادر ارائه دهنده خدمت در حوزه تحت سرپرستی
 - جمع آوری پوسترها، بفرهای تبلیغاتی و مرتبط با موضوع کنترل جمعیت و یا احیاناً با مضامین کاهش مولید در مراکز بهداشتی - درمانی تحت پوشش و اجرای برنامه های آموزشی با رویکرد افزایش آگاهی و اطلاع رسانی عمومی در تمامی ابعاد سلامت خانواده.
 - برنامه ریزی برای آموزش های عمومی سلامت محور و ارائه خدمت به خانواده ها با رویکرد تصمیم گیری آگاهانه، آزادانه و مسئولانه خانواده، با توجه به وضعیت شهرستان های تحت پوشش در هر استان: (لازم به ذکر است که مبنای سیاستها و برنامه ریزی ها نرخ باروری کلی در هر شهرستان میباشد).
- در این خصوص شهرستان ها به ۲ گروه عمده تقسیم بندی میگردد:



گروه الف) شهرستانهای با نرخ باروری در حد جایگزینی یا کمتر از حد جایگزینی

گروه ب) شهرستانهای با نرخ باروری بالاتر از حد جایگزینی

آموزش ها ، اجرای برنامه های تشویقی و ارائه خدمات در شهرستان های گروه (الف) علاوه بر حفظ و ارتقاء شاخص های کاهش مرگ و میر مادر و کودک ، میبایست در راستای افزایش بارداری های آگاهانه ، برنامه ریزی شده ، با فاصله گذاری مناسب به مادران در سنین بارداری مناسب (۳۵-۱۸ سال) و در راستای ارتقاء نرخ باروری کلی صورت پذیرد. بر همین اساس در گروه (الف) تاکید بر آموزش بارداری های ایمن ، به موقع و ذکر معایب تاخیر در بارداری به مادران قبل ، حین و پس از بارداری است.

برنامه ریزی های آموزشی و ارائه خدمات در شهرستانهای گروه (ب) صرفاً در راستای ارتقاء شاخص های سلامت مادر و کودک و افزایش آگاهی خانواده ها در راستای پیشگیری از بارداری های پرخطر میباشد.

لازم به ذکر است که در هر دو گروه یاد شده (گروه الف و گروه ب) ارائه خدمات رایگان باروری به افراد با رفتارهای پرخطر ، گروه بارداری های **High Risk** و همچنین ارائه خدمات مورد نیاز به اقشار آسیب پذیر جامعه تحت پوشش، ضروری است.

- در راستای تحکیم بنیان خانواده و فرزند آوری سالم، ضمن توجه ویژه به تعالیم دینی و اسلامی، سازوکار مناسب برای آموزش های قبل از ازدواج در نظر گرفته شود و آموزش های حین ازدواج و مشاوره های زناشویی پس از ازدواج تقویت گردیده و تسهیلات لازم برای زوجین نابارور با مشارکت معاون محترم درمان دانشگاه ، فراهم گردد.

- با هماهنگی معاون محترم درمان دانشگاه، برنامه ریزی مدون و مستمری جهت اجرای برنامه های علمی و آموزشی مرتبط با افزایش زایمان های طبیعی و کاهش اعمال سزارین در مراکز بیمارستانی و دانشگاهی، صورت پذیرد.

- در راستای سیاست های جدید جمعیتی ابلاغی و در تمامی مراحل اجرای برنامه های مربوطه ، موضوع اخلاق پزشکی با نظر متخصصین امر و صاحب نظران دانشگاهی، بعنوان یک اصل مهم، مد نظر قرار گیرد.



جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی



شماره: ۳۰۰/۲۹۰۱
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۳/۲۱
پیوست: ندارد

- به منظور ارائه هر چه بهتر آموزش های لازم به خانواده های محترم، از ظرفیت پزشک خانواده در راستای سیاست های جدید جمعیتی و با رویکرد حفظ سلامت مادر و فرزند، بهره گیری حداکثری صورت پذیرد.
- به منظور ارائه پیشنهادات و راهکارهای مناسب و نظارت بر حسن انجام وظایف محوله، پایش و ارزیابی برنامه مورد نظر بطور منظم و مستمر، در دستور کار قرار گیرد.
- انتظار دارد اقدامات فوق الذکر سریعاً در دستور کار قرار گرفته و گزارش کامل از روند اقدامات انجام شده هر سه ماه یکبار به دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس این معاونت ارسال گردد.

ومن... التوفيق
دکتر مهدی شادنوش
قائم مقام